

5. Пушкар З.М., Шендирук Н.М. Управління персоналом освітнього закладу в період військового стану. Збірник тез VII Науково-практичної конференції студентів та молодих вчених з міжнародною участю «Актуальні проблеми економіки, підприємництва та управління на сучасному етапі», 21 жовтня 2022 року, м. Тернопіль.

Катерина ДУБЛЯНИЦЯ

здобувач освітньо-професійної програми

«Менеджмент», ЗУНУ

Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту,

публічного управління та персоналу ЗУНУ

Ірина ДЕМКІВ

МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ОРГАНІЗАЦІЇ В УМОВАХ ДИНАМІЧНОГО РИНКОВОГО СЕРЕДОВИЩА

У сучасному світі організації стикаються з постійними змінами в ринковому середовищі, що спричинені розвитком технологій, зміною споживчих вподобань, збільшенням конкуренції та багатьма іншими факторами. Тому, щоб бути ефективним в таких умовах, організаціям необхідно розробляти ефективні стратегії управління розвитком, адаптуючись до зовнішніх змін і забезпечувати довгострокове зростання та економічну стійкість.

Стратегічне управління являє собою процес формування та реалізації стратегій, спрямованих на досягнення довгострокових цілей організації. Його важливість особливо зростає в умовах динамічного ринкового середовища, де постійні зміни спричинені глобалізацією, війнами, економічними кризами, впливають на всі аспекти діяльності компанії. Ефективне стратегічне управління дозволяє передбачати можливості загрози та використовувати можливості для мінімізації їх негативного впливу [4].

Однією з головних особливостей сучасного ринку є його

динамічність, яка вимагає від організацій швидкої адаптації до нових умов. Технологічні інновації, глобалізація ринків, зміна споживчих переваг і загострення конкуренції створюють необхідність у гнучкості управлінських підходів і постійному вдосконаленні бізнес-процесів. Стратегічне управління організаціями має на меті використання конкурентні переваги та адаптує до змін, що дозволяє організаціям залишатися ефективними і стійкими навіть в умовах нестабільного бізнес-середовища.

Методи стратегічного управління можна розділити на три основні категорії: економічні, соціально-психологічні та організаційні. Ці органічні методи взаємозв'язані між собою й застосовуються комплексно для досягнення максимального ефекту [3].

Економічні методи стратегічного управління спрямовані на реалізацію матеріальних інтересів працівників через використання товарно-грошових відносин, адже в умовах ринкової економіки саме матеріальні стимули є основними мотиваторами для продуктивності працівників. Відповідно економічні методи передбачають вплив на виробничу діяльність шляхом регулювання заробітної плати, премій, бонусів, матеріальних заохочень тощо. Ці методи включають також оптимізацію витрат, підвищення ефективності використання ресурсів, впровадження інновацій у виробничі процеси. Економічні методи дають змогу організаціям підвищити продуктивність праці, залучити і залучити талановитих працівників, а також досягти поставлених фінансових цілей.

В умовах динамічного ринкового середовища, коли конкуренція зростає, а клієнти вимагають дедалі вищої якості продукції за нижчою ціною, економічні методи допомагають організаціям адаптуватися до цих змін. Наприклад, компанії можуть скорочувати витрати шляхом впровадження нових технологій, використовувати автоматизацію виробничих процесів або укладати стратегічні партнерства для зниження собівартості продукції.

Соціально-психологічні методи управління передбачають вплив

на соціальні та психологічні аспекти мотивації працівників та включають створення позитивного робочого мікро-клімату, формування корпоративної культури, розвиток командної роботи та забезпечення соціальних гарантій.

У динамічному ринковому середовищі, коли зміни відбуваються дуже швидко, мотивація працівників починає важливу роль. Відповідно, підприємства, які створюють умови для особистісного та професійного розвитку своїх співробітників, мають перевагу перед конкурентами, адже люди, які відчують свою причетність до успіху організації, працюють ефективніше і з більшою самовіддачею [2, с. 57].

Крім того, соціально-психологічні методи сприяють зниженню конфліктів у колективах, підвищенню лояльності працівників і також забезпечують стабільність в організації.

Організаційні методи управління стосуються структури, порядку та дисципліни в роботі організації. Вони охоплюють правила, норми, інструкції, регламенти та процедури, що забезпечують стабільність у роботі усіх процесів. Крім того, організаційні методи створюють основу для використання економічних і соціально-психологічних методів управління, адже без ефективної організаційної структури і чітких процедур неможливо досягти ефективності у використанні матеріальних і людських ресурсів. Це особливо важливо в умовах динамічного ринкового середовища, де швидкість прийняття рішень і впровадження нових процесів змінює ключову роль.

Організаційні методи також сприяють підвищенню ефективності управління через чіткий розподіл обов'язків і повноважень між працівниками, впровадження стандартів якості та дотримання нормативно-правових вимог.

Стратегічний аналіз управління розвитком організації ефективно проводити використовуючи ряд технологій, де однією з найпопулярніших є SWOT-аналіз, що дозволяє оцінити сильні та слабкі сторони організації, а також зовнішні можливості та загрози, що дозволить розробити стратегії, які максимізують використання

саме сильних сторін і можливостей, одночасно мінімізуючи вплив слабких сторін та загроз. Паралельно ефектним є PEST-аналіз, що дозволяє оцінити зовнішнє середовище організації через аналіз політичних, економічних, соціальних та технологічних факторів. Цей аналіз організації розраховує, як зовнішні сили можуть вплинути на їх діяльність, та підготуватися до можливих змін у середовищі.

Крім того ефективними технологіями стратегічного аналізу розвитку організації є аналіз ключових компетенцій та ключових можливостей; аналіз вектора зростання; аналіз ETOP, що являє собою аналіз загроз зовнішньому середовищу і визначення профілю можливостей; SRACE-аналіз для оцінки стратегічного положення і дій; VSO Matrix, що демонструє матрицю зростання власного капіталу; Matrix GE / MsKinseu, що визначає матрицю «Привабливість галузі та позиції в конкурентній боротьбі»; Матриця Shell/DPM, що являє собою аналіз політики керівних; PIMS-аналіз, що має на меті дослідження впливу ринкової стратегії на прибуток; аналіз життєвого циклу компанії; аналіз часових рядів, екстраполяція трендів; аналіз вразливостей компаній; порівняльний аналіз «Цілі – План – Виконано – Оптимізація – Відхилення»; причинно-наслідковий аналіз [1, с. 26; 5, с. 1181].

Застосування вищезазначених методик у комплексі дозволяє організаціям не тільки оперативно реагувати на виклики, а й зберегти стратегічну стійкість і забезпечити довгостроковий розвиток.

Отже, методи та технології стратегічного управління є ключовими інструментами для успішного розвитку організації в умовах динамічного ринкового середовища. Вони можуть ефективно адаптувати організації до зовнішніх змін і підвищити конкурентоспроможність. Економічні, соціально-психологічні та організаційні методи управління працюють комплексно, забезпечуючи максимальний ефект, тому успішне поєднання цих методів і технологій сприятиме зростанню та розвитку організації.

Список використаних джерел

1. Зеленська Д. О., Демків І. О. Стратегічне планування розвитку підприємства: кваліфікаційна робота. Тернопіль, 2023. – 68 с.
2. Кулиняк, І. Я., Прийма Л. Р., Шпак О. Г. Напрями розвитку підприємства в умовах динамічного середовища. *Науковий вісник Ужгородського університету: Серія: Економіка*. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2022. Вип. 3 (37). С. 55-58.
3. Ставицький О. В. Методологічні основи стратегічного управління підприємством. *Ефективна економіка*. № 9. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=698>
4. Ставицький О. В. Особливості розвитку стратегічного управління в Україні. Київ, 2012. – 14 с.
5. Тимошенко К. В. Технологія стратегічного управління підприємством. 2022. С. 1179-1185.

Неля ДУБОВА

здобувачка освітньо-професійної програми
«Менеджмент закладів охорони здоров'я», ЗУНУ
Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ МЕДИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Управління медичним підприємством – це не просто координація процесів, а комплексний підхід, який поєднує планування, організацію, мотивацію та контроль. Це мистецтво і наука одночасно, адже воно стосується як раціонального використання ресурсів, так і забезпечення високої якості медичних послуг, яка відповідає потребам пацієнтів. Нижче розглянемо ключові методи, які допомагають досягти цих цілей:

1. Управління якістю. Якість медичних послуг – це не лише про точність діагнозів чи ефективність лікування, це насамперед довіра пацієнтів до закладу. Управління якістю спрямоване на створення